

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Güneydoğu Anadolu Bölgemizin en önemli geçim kaynaklarından birisi olan Antep fıstığı ile kırmızı biber, kuru üzüm, zeytin, zeytinyağı yağı ve şekerpancarı üreticilerinin yaşadıkları sorunların tespit edilerek gerekli önlemlerin alınması ve buna dönük yasal düzenlemelerin yapılabilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'nci İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Av. Hasan ÖZTÜRKMEN
Gaziantep Milletvekili

Av. Abdurrahman Tutlu
Adıyaman m.v.

Zehra Arslan
İzmir M.v.

Serkan Sıralı
İzmir M.v.

Dr. Gökçe Akarsu
İstanbul m.v.

Ayhan BARUT
Adana m.v.

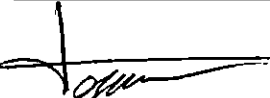
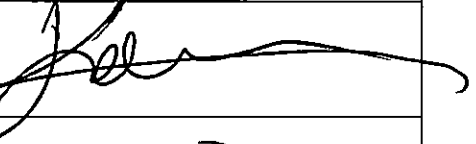
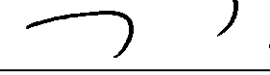
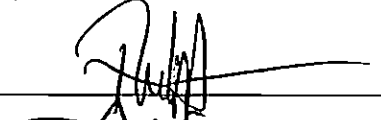
Ömer Fethi Gsner
Konya

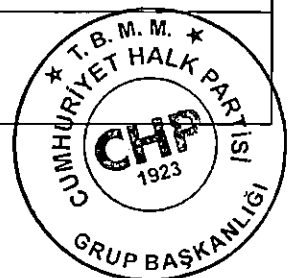
Veli AĞBADA
Malatya m.v.

Dr. Aliye Çayan
Antalya m.v.

Abdurrahman Tutlu
Adıyaman

Burhanettin BULUT	Adana Mr.	
Süleyman Bulut	Adana Mr.	
Gamze TAŞCIER	Ankara Mr.	
Halil Karako	Kocaeli	
İbrahim Öner Aygün	Zelaz	
Narhazret Altın Kayaşlı Bursa		
Ahmet ÖNAL	Kırıkkale Mr.	
Ali GÖKÇEK	İSTANBUL	
Halil Ömer Aygün	Kocaeli	

GEREKÇE

Güneydoğu Anadolu Bölgemizin en önemli geçim kaynaklarından birisi olan ve yeşil altın olarak adlandırılan Antep fıstığı, son yıllarda gerek üretim gerekse de pazarlama açısından büyük bir sorunla karşı karşıya bırakılmıştır.

Antep fıstığının gen merkezi durumunda olan ülkemiz, Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) verilerine göre 2021 yılı dünya antep fıstığı üretiminde % 13'lük payla dünyada 3'üncü sırada olmasına karşın yaşanan kuraklıkların yanı sıra en kaliteli fıstığın yetiştiği Barak Ovası Sulama Projesi'nin yatırım programına alınmaması sebebiyle üründe hem irilik hem de rekolte olarak gözle görülür biçimde düşüş yaşanmaktadır.

Önlenemeyen enflasyonla birlikte girdi maliyetlerinde yaşanan fahiş artışlar üretimi olumsuz etkilediği gibi Türkiye menşeli fıstıkların daha küçük ve fiyatının yüksek olması uluslararası pazarlarda rekabetçilik anlamında zorluk yaratmaktadır.

Güneydoğu Anadolu İhracatçılar Birliğinin verilerine göre 2021 yılında 20 bin ton fıstık ihracatı yapılarak, 208 milyon 372 bin dolar gelir sağlanmış iken bu yılın ilk altı ayı itibariyle sadece 2.900 ton ihracat yapılabilmektedir.

Uzmanlara göre, yüksek fiyatı düşürmek için son dönemde İran'dan ve Amerika'dan fıstık ithal edilmesi de kalıcı bir çözüm olarak görülmemektedir. İthalatın orta ve uzun vadede üreticiye büyük zarar vereceği ve halihazırda istikrarsız bir piyasa olan Antep fıstığında üreticinin üretime küstürülmesiyle, ithalatın süreklilik kazanması riskini taşıyacağı öngörülmektedir. Tarım ve Orman Bakanlığınca açıklanan rakamlar da bu gerçeği ortaya koymaktadır. "Tarım Ürünleri Piyasaları, Haziran 2023" raporuna göre son yıllarda ekim alanları, üretim ve ihracat artarken Antep fıstığı ithalatının da arttığı görülmektedir.

Öte yandan, Gaziantep'te başta Antep Fıstığı Üreticileri olmak üzere tarım ürünlerine destek vermek amacıyla 1940 yılında kurulan ve bir nevi üreticinin can damarı olan Güneydoğu Tarım Satış Kooperatifleri Birliği, AKP iktidarı döneminde ekonomik nedenler gerekçe gösterilerek 2009 yılında fiilen; Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle de 1 Şubat 2022 tarihinde resmen kapatılmıştır.

Bir dönem Türkiye'nin en büyük kooperatifi olan Güneydoğu Tarım Satış Kooperatifleri, faaliyette bulunduğu süre zarfında başta Antep Fıstığı üreticileri olmak üzere, kırmızı biber, kuru üzüm, zeytin ve zeytinyağı yağı üreticilerinin ürünlerinin değerlendirilmesine destek olarak, bir nevi üreticinin kötü gün dostu olmuştur.

Gelinen nokta itibariyle, yıllardır sürdürülen yanlış tarım politikaları sebebiyle kendi kaderine terk edilen Antep fıstığı, kırmızı biber, kuru üzüm, zeytin, zeytinyağı yağı ve şekerpancarı üreticileri mağdur durumdadır.

Sadece birkaç ayda mazottaki fiyat artışı yüzde 100'leri bulurken ilaç ve gübredeki fiyatlar katlanarak artmaktadır. Elektriğe, akaryakıt, gübreye ve işçi ücretlerine her gün gelen zamlar nedeniyle maliyetler dahi karşılanamamaktadır.

Bu konuda üretimin bilinçli bir şekilde yapılabilmesi ve üreticiler arasında dayanışma içinde birliğin sağlanarak, aracı ve tüccarlara karşı ortak hareket edebilmeleri amacıyla aynı Güneydoğubirlikte olduğu gibi kooperatifleşme sürecinin teşvik edilmesi yönünde yoğun bir beklenti ve talep oluşmuş durumdadır. Bu noktada Tarım ve Orman Bakanlığının sorumluluk alması ve ivedilikle çalışma başlatması büyük önem taşımaktadır.

Bu gelişmeler doğrultusunda, yetiştiricilerin yıllarca umut bağladığı ürünlerinin heba olmaması ve tüccarlarının insafına bırakılmamaları için gerekli çalışmaların yapılması ve taban fiyat uygulaması ile Toprak Mahsulleri Ofisi'nin piyasayı regüle etmek üzere fıstık alımı konusunda bir çalışma yapması elzemdir.

